

BEOGRADSKO NOVINE

Br. 317.

BEOGRAD, nedjelja 18. novembra 1917.

Izlaze:

dnevno u jutro, ponedjeljkom poslije podne.

Pojedini brojevi:

U Beogradu i u krajevima zapošljenočtinum od s. i kr. četa po cijeni od . . . 8 kolar

U Hrvatsko-Slavoniji, Bosni-Hercegovini i Dalmaciji po cijeni od . . . 10 kolar

Uzna ovog pedruša po cijeni od . . . 12 kolar

Mjesečna preplata:

U Beogradu i u krajevima zapošljenočtinum od s. i kr. četa za koju i ostana pošta . . . 2-50

U Hrvatsko-Slavoniji, Bosni-Hercegovini i Dalmaciji . . . 2-50

U ostalim krajevima Austro-ugarske monarhije . . . 3-50

U inozemstvu . . . 4-50

Oglesi po cijeniku.

Uredništvo: BEOGRAD, Vuka Karadžića ul. broj 10. Telefon broj 63.

Uprava i primanje preplata Topčićin venac broj 21. Telefon broj 28.

Primanje oglasa Kneza Mihajla ul. broj 38. Telefon br 245.

Godina III.

Ratni izvještaji.

Izvještaj austro-ugarskog glavnog stožera.

Kb. Beč, 17. novembra.

Talijansko bojište:

Po snijegu i mrazu uporno se vodila borba u planinama jugo-zapadno od Feltre. Naše čete, poslije savladanog upornog neprijateljskog otpora, na juriš su osvojile Monte Prassolan i Monte Peurna, kojom prilikom napade njihovih ruku jedan talijanski pukovski zapovjednik, 50 časnika i 750 sjudi.

Na donjon Piavi morala su se zbog jakе protiv dјelatnosti povući izvđenička jedelenja, koja su se nalazila na zapadnoj obali.

U trouglu utoka rijeke stanje je ne-promjenjeno.

Na istočnom frontu i u Arbaniji nema nikavih važnih dogadjaja.

Načelnik glavnog stožera.

Austro-ugarski podnevni izvještaj.

Kb. Beč, 17. novembra.

Javlja se iz stana ratne štampe: Juče prije i poslije podne napale su jedinice naše flote na lijevom krilu prodruće vojske baterijske po ožaje kod Porta Lazzo, na utoku Piave. Napad je izvršen teškim i srednjim topovima s vđinim usphemom. Baterije su odgovaraće žvalom vatrom iz srednjih topova, ali nisu nanije nikakve štete, ništa je bilo gubitaka. Osim bezuspješnih letiličkih napada nije bilo nikakve drugo neprijateljsko dјelatnost. Neprijateljske jedinice, koje su dočazile iz Venecije, povukle su se odmah kum su bile opažene.

Tako je to...

Svjetska istorija do duše se ne ponavlja, ali materijal, kojim se ona služi, dakle ljudi, ne mijenjaju se. Na taj način se sve novo javljaju pojave, koje možemo utvrditi kao tipične. Ovo se može vidjeti i sada u Rusiji, čije sadašnje haotično stanje u mnogome liči na veliku francusku revoluciju. Naime manja je sličnost u toku događaja nego li u pogledu glavnih ličnosti ruske revolucije, između kojih s jedne strane velikog francuskog prevrata s druge strane čovjek može izvesti mnogo zanimljivo upoređenje. Ustavotvorna skupština, čiji je sastanak prvobitno bio određen za 26. novembar, potpisala sa svojih 730 članova na pariski narodni konvenat od 20. septembra 1792. god., sastavljen od 750 poslanika. Tome još valja dodati cijepanje Rusije u čitav niz zasebnih republika, koje se jedna prema drugoj drže više ili manje neprijateljski, dok se za Sibir čak tvrdi, da se proglašio nezavisnom carevinom i izabrao zvanog imperatora za vladara. Kad se ima na umu, koliko su uviđek bile vjerne caru sibirске vojne jedinice, to ova vijest i ne zvuči baš toliko nevj-

Ofenziva središnjih vlasti između Brente i Piave povoljno napreduje. — Odbijanje maksimalističkih predloga za mir u Francuskoj i Americi.

roatno. U tom bi slučaju Sibir igrao ulogu, koju je u velikoj francuskoj revoluciji igrala Vendée-a.

No ruska revolucija svojim razvojem opet potvrđuje staro istorijsko pravilo, naime pravilo, da se svaki prevratnički pokret, čim uhvati većeg malia, cijelu iz ruku svojih priredjivača u tolikoj mjeri, da su ovi prinudjeni, da se late najoštrijih sredstava, da bi ukrotili pobijesnju vjajer. Ono istina da su vladavina skroz sladostrašnog kralja Louis XV., odanog svima porocima i vladavina njegovog dudušnog alt slabog i umno neznatnog nasljednika izazvali opštu trudež u javnim prilikama u Francuskoj, ali koliko sitna izgledaju nasilja i zloupotrebe, koje su se bile nagomilale za vlaste ove dvojice kraljeva uporedjeno sa vladavinom revolucionarnih nasilnika, koja je zamijenila kraljevstvo. A isto tako sve što je grijehova počinjeno do iste godine na ovamu u ruskoj imperiji u ime carističkog režima, isčezava pri upoređenju sa strahovitim kasapnicom, koju je Kornjilov u dogovoru sa Kerjenskim izvršio u redovima revolucijom rasparane vojske, da bi se u njoj povratila disciplina, sa docnjim Kerjenskovim prijekim sudovima, čiji je rad za sada krunisan premačivanjem 60 zarobljenih „bolješevika“. A pri tome valja imati na umu, da je u početku revolucije jedno od prvih djela ruske privremene vlade bilo uklanjanje smrtne kazne, koja se u mirno doba za vladavine Romanović mogla izricati samo nad političkim krivcima, — da bi se docnije, kada je vojska počela odricati poslužnost, brže bolje ponovo uvela. Nikad se valjda ne će moći tačno utvrditi, koliko je žrtava u Rusiji progutala za kratko vrijeme po ovom svom uskršenju, isto kao što se nije mogao utvrditi broj ljudi, što u toku francuske revolucije izgubile gljotinu.

Ne čemo ni dume, ni državnog savjetnika, ni smrtne kazne! Ovo je na prvoj sjednici ruskog prethodnog parlamenta uzviknuo „bolješevik“ Kamjonov obilježavajući sa tih nekoliko riječi stranački program svojih jednomjesečnih komunardima! Valja znati, da ni njihovi prethodnici, francuski „komunardi“ 1871. god. u načelu nijesu htjeli ni čuti za smrtnu kaznu, što im nije smetalo, da u praksi strijeljavaju taoce, što su ih bili poapsili, među njima sijedog nadbiskupa Darboga. Ni „bolješeviki“ nijesu se u toku krvave borbe za prelast u Rusiji pokazali čovječniji od trijumfanta Kerjenskij-Kornjilov-Kaledjin: stavili su bez oklijevanja pod nož „kadete“, uapšene u „zimskoj palati“, pošto su ih prethodno na najsvrđiju način mučili. Ta gradjanska rat je najstrašnija nesreća, koja se ne-

koji državi može desiti, jer kako veli njemački pjesnik Schiller „čovjek u malinom zanosu najveći je užas među užasima“. Ako postavljena vlastne obuzda taj zanos, ako se ruše bedemi reda, onda se u čovjeku budi žvjer, pa se sa njime mora i postupati kao sa zvjerju, da bi se on vratio razumu. S toga se mire duše može tvrditi, da svaka demokracija, koja se lati prevrata radi postizanja svojih ciljeva, ranije ili docnije mora da pogazi svoj program i da se odrekne svojih načela. Tako se najzad svaki demokrata, čim bi došao na vlast, pretvorio u tiranina, nadmašujući u svome nasiljnikom načinu vladanja i najpoznatije apsolutističke vladare. Svaka revolucija propraćena je anarhijom i povlači za sobom anarhiju. Ugled novopostavljenih revolucionarnih vlasti neznan je, pošto se čovječija priroda po svojoj suštini pokorava samo takvim vlastima, koje su osvećene narodnim predanjem. Zbog toga ljudima koga što su Kerjenski i Lenjin, nije preostalo ništa drugo, nego da medju svoje neposredne pomoćnike prime onog istog dželata, koga su u času kada su narod pozvali na prevrat, pred ovim grdišta kao najodvratnije obilježje carizma.

Njihova Veličanstva na talijanskom bojištu.

NIJHOVA VELIČANSTVA U TRSTU.

Kb. Trst, 17. novembra.

Vladarski supruž stigli su danas ovamo iz vojnog stana. U prisutstvu Njenog Veličanstva primio je vladar u velikoj svečanoj dvorani tršćanskog namjenskih poklonstveni deputaciju zastupnika tršćanske trgovine, saobraćaja i industrije.

NJEGOV VELIČANSTVO NA SOČI

Kb. Gorica, 17. novembra.

Danas je Njegovo Veličanstvo razgledalo slavna mjesto odbraniteljih borbi Soči. Monarh je posjetio tri vrha Monte San Michela, zatim je bio na bojnim ruševinama San Martin del Corso, na visu kote 197, jugozapadno od Strausina, gdje se vodila ogorčena borba, na Dobrodo i na Monte dei Bussi. Sa Dobrodo-a se Njegovo Veličanstvo vratilo u mjesto svoga stana.

Ofenziva protiv Italije.

Novi uspjesi protiv Italije.

Kb. Beč, 17. novembra.

Javlja se iz stana ratne štampe: Čete maršala baruna pl. Conrada, iako je vrijeme bilo mutno, a investicije i burno, osvojile su sad i Monte Meletta di Gallio, zapadno od utvrđenja Castel Gomberto, koje smo prekucali jurišem uzeli, i poslije su neprijatelja, koji se tu još na-

tazio na visovima sjeveroistočno od Gallia; čete su privele oko 1000 zabiljeknika.

U dolini Brente ponovo je zabiljen prostor do Cismona. Visoki Col Tondes (1131 metar), zapadno od tog mjesta, od prije dva dana je u našim rukama. Austro-ugarske planinske čete generala pješadije Krausa, koje kao krilne grupe vojske Belova prodriu nezavladljivim poljetom, čijim napadima teško zemljista ni uporni otpor protivnika nije pričinjavao nikakve smetnje, osvojile su već i visinski greben Monte Cismona, koji se istočno od doline Brente pruža prema jugu. Našim četama je palo u ruke 25 časnika, nekoliko stotina alpina s brdskim topovima.

U predjelu utoka Piave kr. ug. honvedi su prije nekoliko dana prešli istočni rukav rijeke na samom njenom utoku. Prilikom prečišćavanja riječnog ugla jugozapadno od San Dona di Piave privredno je 25 časnika i oko 1100 neprijateljskih vojnika. Medju posljednjima se nalaze i talijanski mornari. U dolini je lijepo vrijeme.

Novo francusko ministarstvo.

Definitivni sastav.

Kb. Pariz, 17. novembra.

Hava s javlja: Novo ministarstvo je ovako sastavljeno:

ministar predsjednik i ministar rat: Clemenceau; pravde: Nail; spoljnih poslova: Pichon; unutrašnjih poslova: Pams; finansija: Klotz; mornarice: Layguas; trgovine: Clementel; javnih radova: Clavaille; oružanja: Tonchaunt; nastave: Laferre; kolonija: Hanri Simon.

Ministarstva za opskrbu i poljoprivredu kao i za radničke stvari poništice se kasnije. Jeaneney je državni podstajnik ratnog ministarstva, a Col državni podstajnik mornarice. Clemenceau će danas poslije podne predstaviti nove ministre Poincaréu.

Kb. Pariz, 17. novembra.

Clemenceau je predstavio Poincaréu svoje nove saradnike. Listu se dakle ima ovako popuniti: za nabavku životnih namirnica i za poljoprivredu Victor Boret, za blokадu i posljednje predjеле Jonnart. Jeaneney je državni podstajnik ratnog ministarstva, a Col državni podstajnik mornarice. Clemenceau će danas poslije podne predstaviti nove ministre Poincaréu.

Kb. Pariz, 17. novembra.

Clemenceau je predstavio Poincaréu svoje nove saradnike. Listu se dakle ima ovako popuniti: za nabavku životnih namirnica i za poljoprivredu Victor Boret, za blokадu i posljednje predjеле Jonnart. Jeaneney je državni podstajnik ratnog ministarstva, a Col državni podstajnik mornarice. Clemenceau će danas poslije podne predstaviti nove ministre Poincaréu.

Kapitulacija bolješevika u Moskvi. — Raspušten privremeni parlament Ukrajine.

Gradjanski rat u Rusiji.

Volja maksimalista za mir.

Kb. Stockholm, 17. novembra.

Odbor za spoljne poslove središnjeg odbora maksimalističke stranke u Rusiji obnarodovao je o pravcu spoljne politike, koju namjerava voditi, izjavu, u kojoj tvrdi, da rečena stranka stavljaju na dnevni red zaključenje mira, jer ne želi da se jedan dan dajuže vodirat. Upozorjujući, izjavljujući na to, da vlađe Francuske, Engleske, Italije i Amerike ne će htjeti da za zadnjem stoji vođenje pregovora, ona primjećuje, da će vlađe središnjih vlasti ipak biti gotove da stupaju u pregovore. Od opasnosti, koja bi potekla otud, što bi središnje vlasti svoje divizije sa istočnog fronta prebacile na zapad, da tamo slomiju otpor englesko-francuskim vojskama, ruski proletarij ne može zaštititi Francusku, Englesku i Italiju. Ali će maksimalistička stranka morati produžiti rat, ako bi središnje vlasti smjerale, da poljsko, kurlandsko i litvansko pitanje rješe jednostavno prije zaključenja mira. U ostalom stranka ostavlja na volju svima narodima Rusije da rješe, hoće li s russkim narodom zajednički živjeti ili žele da se od nje odvoje.

Kb. Stockholm, 17. novembra.

Danas stigle vijesti iz Haparanda potvrđuju javljeni plan o socijalističkoj skupnoj vlasti. Željezničari su odložili proklamaciju izostanka zbog početnih pregovora za obrazovanje takve vlade. Izgledi za ustavljene skupine vlade do sad su veoma neznačajni, iako su bolješevici spremni na kompromis, ako druge socijalističke stranke pristanu na glavni uslov, t. j. ne-odložan mir. Ove su se dodešle izjavile bezuvjetno za mir i dopuštanju da Kerenski padne, ali ne će da zajedno idu sa Lenjinom i Trockijem. Trockij je htio posjetiti engleskog poslanika, ali je Buchanan odbio, da ga primi. Putnici pričaju, da Kerenski još raspolaže trupama, ali da Petrograd protiv njega.

Kapitulacija bolješevika u Moskvi. — Raspušten privremeni parlament Ukrajine.

Kb. Stockholm, 17. novembra.

Svedski telegrafski ured javlja: Dozvani smo od jednog ruskog trgovca, koji je u utorak ujutru otisao iz Petergrada, a danas ovamo stigao, da su bolješevici u Moskvu kapitulirali. Kazali su da su ponovo prodri u Kijev i Harcov, a u Harkov sam Kaledjin. Privremeni ukrajinski parlament da je raspušten. Miljkov, Gučkov i Rodzianko nalaze se u Moskvi.

poslednje želje. Ti si Valjevac, ja Alekšinčanin. Po rođnom mestu daleko smo jedan od drugog, ali, kao starešine, najblizi.

Moje želje bilo su kratke i ja sam um ili izredao ubrzao.

Njegove su isto tako bile kratke, ali je jednog prethodila duga ispostava. I, dok je topovska palja prethodila puščanoj, on mi je priopćeo:

— Poste dugi i mučni borabi i slavnih pobeda, krenuli smo u Skoplje. Odavde sam određen na službu u Ohridu. Kratko vreme do borba sa dotadašnjim našim saveznicima, Bugari, proteklo mi je u divenom provodjenju po Ohridu, njegovoj okolini i vožnji Ohridskim Jezzerom.

Jednoga jutra bio sam iselao čak do njiva čifluka K.. Vazduh pročišćenje budjenja zanosio me je svojim opojnim dahom. Grudi su mi se nadimale, a srca punim tempom radilo. Uživao sam, posmatrajući posled

Pregovori za obrazovanje koncentracione socijalističke vlade.

Kb. London, 17. novembra.

Reuter javlja iz Petrograda: Poslije trodnevnih borbi, za vrijeme koje je Carsko Selo dva put mijenjalo gospodara, otpočeli su posredovanjem saveza žezničara pregovori radi obrazovanja vlade svih socijalističkih pravaca zajedno sa maksimalistima. Sve te stranke traže mir.

Lenjin — gospodar Petrograda.
(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Kopenhagen, 17. novembra.

Iz Helsingforsa se javlja, da je sinoć ruski vojnički odbor u Helsingforsu imao rezu s Petrogradom i da je tom prilikom saznao, da je Lenjin ne samo gospodar Petrograda, nego da je sa svojim četama ponovo zauzeo Gačinu. Kejenski se povlači u južnom pravcu, ali su izaslane čete boljševika, da mu presjeku povlačenje.

Francuska štampa o maksimalističkoj ponudi za mir.

Kb. Bern, 17. novembra.

Francuski listovi od 12. novembra, koji su tek sad ovamo stigli, odbijaju maksimalističku ponudu za mir još ostrije, nego li listovi od prethodnog dana. U „Petit Journal“-u izjavljuje Pichon: Vodje maksimalista s njemačkim imenima htjele su da Francuskoj i Engleskoj oduzmu njihove kolonije pod navodom, da afrički narodi žele i da moraju biti gospodari svoje sudbine, — da Elsas-Lotaringija plebiscitom, ugovorenim s Berlinom, mora ostati u rukama Njemačke. O kažnjavanju njemačkih socijalista nisu ništa pomenuli. Očeviđno je da iz njih stoji Njegoci, koji ne će mirne hoće Rusiju da oslabi. Maksimaliste ne zastupaju narod. S njima se ne smije pregovarati. — „Temps“ izjavljuje, da je maksimalistički mirovni predlog dio u lancu njemačkih mirovnih pokušaja. Ali Njemačka hoće njemački mir. — Istog je mišljenja socijalistička, ratoborna, radikalna štampa, „L'avenement“, „Lanterne“, „Humanité“ i „Journal du Peuple“.

Amerika prema maksimalistima.

Kb. Bern, 17. novembra.

„Petit Parisien“ javlja iz Washingtona: Sjedinjene Države ne misle da stupe u vezu s maksimalistima, čije su namjere protivne Wilsonovim. Amerika hoće da vodi rat za ugrožene interese i načela, prema tome ona hoće da potpomaže uticaj onih, koji doista zastupaju ruske interese.

Držanje Japana.

Kb. Amsterdam, 17. novembra.

Reuter javlja iz Tokia: Položaj u Rusiji zadaje ovde najveću brižu. Japanski ministarski savjet će se sastati u petak ujutru. Očekuju se vrlo važne odluke.

Poštreni podmornički rat.

NOVA POTAPLJANJA.

Kb. Berlin, 17. novembra.

Wolffov ured javlja: U zatvorenim području oko Engleske naše su podmornice ponovo potopile 5 parnih brodova. Od ovih je jedan pučnjavom istjeran iz osigurane pratične.

Načelnik admiralskog stožera mornarice.

Jedan, meni samo zaprežen, momenat otkrio joj je ferđedž sa lica. Ja sam ga video. Ja sam je poznao.

Saznao sam čija je i kuću bega Nujre našao sam. Moje tumaranje oko nje pun mesec dana nije ostalo užalidno. Rezultat me je obradovao pozitivnošću.

Jedno veče, tri sata po akšamu, sastali smo se nas dvoje. Video sam joj lice, nežne ruke, obla prsa... Njen vitki stas imao sam, držao sam...

U istočnjačkom kavezu rasla je ona. Nevidjena, sakrivena, da, kineškim zidom ugradjena, traje dane i izumre.

Izliv osećanja naših nastali su odmah posle prvog elektrizovanog dodira ruku.

Ima da su Islam i Hrišćanstvo razdvojeni grdnom urvinom između sebe, ipak je ljubav, moć histerije, nadvalala.

Ja sam otišao veselo sa sastanka, ali ne kao čovek koji se zadovoljava jednim požudnim momentom. Njen lik, njeni celi figura i danas žive u mojim uspomenama. Ona se uživala u meni. Kolikogod ona čezne zamnou, toliko isto osećam i ja. Ona se više ne zove Ajša Nujrova. Evo ti.

I, on mi pruži pismo koje je glasilo: — Dragi i mili Duško, onaj nezabavljeni trenutak doneo je sobom i posledice. Ja se nalazim, zajedno sa našim nejakim Miroslavom, van očevog doma. Nastanila sam se kod tvoga prijatelja M...a. Tvoja je vera lepa. Zavolela sam te zarad tebe. Očekujem te, čekajući te i nadam ti se. Tvoja Angelina.

I ja ću ići tamo. Pismo, koje sam dobio posle skoro godinu dana, opomiže me na dušnost. Nepredviđeni dogadjaji sprečavaju me sada.

Kad se svrši ovo, tražiće da budem u obriškom garnizonu, gde ću moći slobodno zajedno sa njom živeti. A ako

Neka se čuje i druga strana.

Primili smo slijedeći dopis, kojega donosimo u cijelosti:

Uvaženi gospodine uredniče,

Molim Vas lepo, da mi dopustite, da preko Vašeg cenjenog lista odgovorim nekoliko reči piscu članka „Neka se čuje i druga strana“.

Gospodin N. P. radikal tvrdi, da

za ovu nesreću, koja je snašla Srbiju, nisu krivi samo radikali, već su za to podjednako krive — izuzev grupu g. Živojina Perića — i sve ostale partijske, t. j. samostalci, naprednjaci, liberali, pa dake i socijalisti!

Nalazim, da je takvo tvrdjenje skroz neistinito i donekle tendenciozno. Od 1903. god. pa sve do naše tražeće propasti, Srbijom su upravljali isključivo radikali. Kada govorim o radikalima, podrazumevam obe radikalne frakcije, kako starije radikale, tako i njihovu decu — samostalce.

Obe spomenute frakcije smatram kao jednu partiju. To čini zato, što su one do pre 15—16 godina sačinjavale jednu partiju, a što je još važnije i zbog toga, što su njihovi partiski programi ostali i do danas u suštini sasvim jednaki. Sto se tiče unutrašnje politike, samostalci se program razlikovalo od staro-radikalnog samo u nekim sitnicama, ali u spoljnoj politici obe su se partijski, ne samo teorijski već i taktečki potpuno slagale. Za poslednjih 18 godina imale su te dve radikalne frakcije ogromnu većinu u narodu, pa prema tome i u Narodnoj Skupštini. Za to relativno dugo vreme oni su bili apsolutni gospodari situacije u zemlji. Radikali su sami krojili njemačke zakone, oni su vodili unutrašnju i spoljnu politiku onako, kako su umeli i kako su hteli. Za sve to vreme njihovom radniku nije smetao, jer u Srbiji nije bilo ni jedne partije, koja bi bila toliko velika i snažna, da ili u radu omesti, a još manje da ih potpisne sa uprave zemaljske. Sve ostale partije bile su u manjini, pa prema tome nisu mogle da uzmaju učešće u upravi zemlje, vec su stalno bile u opoziciji prema radikalima.

Istina, u poslednje vreme neki naprednjaci, da bi se osigurali što slijepi karijeru, pridružili su se radikalima. Ali svi pravi naprednjaci, u koliko ih još u narodu ima, bili su uvek, a i sada su protivnici radikalima i njihove politike. Još više to važi za liberalne. Svakome je poznato, da oni za poslednjih skoro dvadeset godina nikako nisu uzimali učešće u državnoj upravi i da su bili odlučni neprijatelji radikalne, kako u unutrašnjoj, tako i u spoljnoj politici. Zbog takvog držanja prema radikalima, liberali su svi smatrali kao austrofile, a neke su od njih treptali kao austrougarske špione! Kada se krajem 1914. god. obrazovala u Srbiji koaliciona vlada sa tako zvanim nacionalnim programom, liberali nisu hteli da uđu u koalicioni kabinet, jer nisu odobravali radikalnu politiku.

Može li se posle toga reći, da su liberali potpomagali radikalnu politiku i da prema tome nose odgovornost za propast zemlje? Još se više pisac pomenutog članka u poslednje vreme neki naprednjaci, da bi se osigurali što slijepi karijeru, pridružili su se radikalima. Ali svi pravi naprednjaci, u koliko ih još u narodu ima, bili su uvek, a i sada su protivnici radikalima i njihove politike. Još više to važi za liberalne. Svakome je poznato, da oni za poslednjih skoro dvadeset godina nikako nisu uzimali učešće u državnoj upravi i da su bili odlučni neprijatelji radikalne, kako u unutrašnjoj, tako i u spoljnoj politici. Zbog takvog držanja prema radikalima, liberali su svi smatrali kao austrofile, a neke su od njih treptali kao austrougarske špione! Kada se krajem 1914. god. obrazovala u Srbiji koaliciona vlada sa tako zvanim nacionalnim programom, liberali nisu hteli da uđu u koalicioni kabinet, jer nisu odobravali radikalnu politiku.

Može li se posle toga reći, da su liberali potpomagali radikalnu politiku i da prema tome nose odgovornost za propast zemlje?

Još se više pisac pomenutog članka u poslednje vreme neki naprednjaci, da bi se osigurali što slijepi karijeru, pridružili su se radikalima. Ali svi pravi naprednjaci, u koliko ih još u narodu ima, bili su uvek, a i sada su protivnici radikalima i njihove politike. Još više to važi za liberalne. Svakome je poznato, da oni za poslednjih skoro dvadeset godina nikako nisu uzimali učešće u državnoj upravi i da su bili odlučni neprijatelji radikalne, kako u unutrašnjoj, tako i u spoljnoj politici. Zbog takvog držanja prema radikalima, liberali su svi smatrali kao austrofile, a neke su od njih treptali kao austrougarske špione! Kada se krajem 1914. god. obrazovala u Srbiji koaliciona vlada sa tako zvanim nacionalnim programom, liberali nisu hteli da uđu u koalicioni kabinet, jer nisu odobravali radikalnu politiku.

Može li se posle toga reći, da su liberali potpomagali radikalnu politiku i da prema tome nose odgovornost za propast zemlje?

Još se više pisac pomenutog članka u poslednje vreme neki naprednjaci, da bi se osigurali što slijepi karijeru, pridružili su se radikalima. Ali svi pravi naprednjaci, u koliko ih još u narodu ima, bili su uvek, a i sada su protivnici radikalima i njihove politike. Još više to važi za liberalne. Svakome je poznato, da oni za poslednjih skoro dvadeset godina nikako nisu uzimali učešće u državnoj upravi i da su bili odlučni neprijatelji radikalne, kako u unutrašnjoj, tako i u spoljnoj politici. Zbog takvog držanja prema radikalima, liberali su svi smatrali kao austrofile, a neke su od njih treptali kao austrougarske špione! Kada se krajem 1914. god. obrazovala u Srbiji koaliciona vlada sa tako zvanim nacionalnim programom, liberali nisu hteli da uđu u koalicioni kabinet, jer nisu odobravali radikalnu politiku.

Može li se posle toga reći, da su liberali potpomagali radikalnu politiku i da prema tome nose odgovornost za propast zemlje?

Još se više pisac pomenutog članka u poslednje vreme neki naprednjaci, da bi se osigurali što slijepi karijeru, pridružili su se radikalima. Ali svi pravi naprednjaci, u koliko ih još u narodu ima, bili su uvek, a i sada su protivnici radikalima i njihove politike. Još više to važi za liberalne. Svakome je poznato, da oni za poslednjih skoro dvadeset godina nikako nisu uzimali učešće u državnoj upravi i da su bili odlučni neprijatelji radikalne, kako u unutrašnjoj, tako i u spoljnoj politici. Zbog takvog držanja prema radikalima, liberali su svi smatrali kao austrofile, a neke su od njih treptali kao austrougarske špione! Kada se krajem 1914. god. obrazovala u Srbiji koaliciona vlada sa tako zvanim nacionalnim programom, liberali nisu hteli da uđu u koalicioni kabinet, jer nisu odobravali radikalnu politiku.

Može li se posle toga reći, da su liberali potpomagali radikalnu politiku i da prema tome nose odgovornost za propast zemlje?

Još se više pisac pomenutog članka u poslednje vreme neki naprednjaci, da bi se osigurali što slijepi karijeru, pridružili su se radikalima. Ali svi pravi naprednjaci, u koliko ih još u narodu ima, bili su uvek, a i sada su protivnici radikalima i njihove politike. Još više to važi za liberalne. Svakome je poznato, da oni za poslednjih skoro dvadeset godina nikako nisu uzimali učešće u državnoj upravi i da su bili odlučni neprijatelji radikalne, kako u unutrašnjoj, tako i u spoljnoj politici. Zbog takvog držanja prema radikalima, liberali su svi smatrali kao austrofile, a neke su od njih treptali kao austrougarske špione! Kada se krajem 1914. god. obrazovala u Srbiji koaliciona vlada sa tako zvanim nacionalnim programom, liberali nisu hteli da uđu u koalicioni kabinet, jer nisu odobravali radikalnu politiku.

Može li se posle toga reći, da su liberali potpomagali radikalnu politiku i da prema tome nose odgovornost za propast zemlje?

Još se više pisac pomenutog članka u poslednje vreme neki naprednjaci, da bi se osigurali što slijepi karijeru, pridružili su se radikalima. Ali svi pravi naprednjaci, u koliko ih još u narodu ima, bili su uvek, a i sada su protivnici radikalima i njihove politike. Još više to važi za liberalne. Svakome je poznato, da oni za poslednjih skoro dvadeset godina nikako nisu uzimali učešće u državnoj upravi i da su bili odlučni neprijatelji radikalne, kako u unutrašnjoj, tako i u spoljnoj politici. Zbog takvog držanja prema radikalima, liberali su svi smatrali kao austrofile, a neke su od njih treptali kao austrougarske špione! Kada se krajem 1914. god. obrazovala u Srbiji koaliciona vlada sa tako zvanim nacionalnim programom, liberali nisu hteli da uđu u koalicioni kabinet, jer nisu odobravali radikalnu politiku.

Može li se posle toga reći, da su liberali potpomagali radikalnu politiku i da prema tome nose odgovornost za propast zemlje?

Još se više pisac pomenutog članka u poslednje vreme neki naprednjaci, da bi se osigurali što slijepi karijeru, pridružili su se radikalima. Ali svi pravi naprednjaci, u koliko ih još u narodu ima, bili su uvek, a i sada su protivnici radikalima i njihove politike. Još više to važi za liberalne. Svakome je poznato, da oni za poslednjih skoro dvadeset godina nikako nisu uzimali učešće u državnoj upravi i da su bili odlučni neprijatelji radikalne, kako u unutrašnjoj, tako i u spoljnoj politici. Zbog takvog držanja prema radikalima, liberali su svi smatrali kao austrofile, a neke su od njih treptali kao austrougarske špione! Kada se krajem 1914. god. obrazovala u Srbiji koaliciona vlada sa tako zvanim nacionalnim programom, liberali nisu hteli da uđu u koalicioni kabinet, jer nisu odobravali radikalnu politiku.

Može li se posle toga reći, da su liberali potpomagali radikalnu politiku i da prema tome nose odgovornost za propast zemlje?

Još se više pisac pomenutog članka u poslednje vreme neki naprednjaci, da bi se osigurali što slijepi karijeru, pridružili su se radikalima. Ali svi pravi naprednjaci, u koliko ih još u narodu ima, bili su uvek, a i sada su protivnici radikalima i njihove politike. Još više to važi za liberalne. Svakome je poznato, da oni za poslednjih skoro dvadeset godina nikako nisu uzimali učešće u državnoj upravi i da su bili odlučni neprijatelji radikalne, kako u unutrašnjoj, tako i u spoljnoj politici. Zbog takvog držanja prema radikalima, liberali su svi smatrali kao austrofile, a neke su od njih treptali kao austrougarske špione! Kada se krajem 1914. god. obrazovala u Srbiji koaliciona vlada sa tako zvanim nacionalnim programom, liberali nisu hteli da uđu u koalicioni kabinet, jer nisu odobravali radikalnu politiku.

Može li se posle toga reći, da su liberali potpomagali radikalnu politiku i da prema tome nose odgovornost za propast zemlje?

Još se više pisac pomenutog članka u poslednje vreme neki naprednjaci, da bi se osigurali što slijepi karijeru, pridružili su se radikalima. Ali svi pravi naprednjaci, u koliko ih još u narodu ima, bili su uvek, a i sada su protivnici radikalima i njihove politike. Još više to važi za liberalne. Svakome je poznato, da oni za poslednjih skoro dvadeset godina nikako nisu uzimali učešće u državnoj upravi i da su bili odlučni neprijatelji radikalne, kako u unutrašnjoj, tako i

nicima i njima ravnim činovnicima stoje na volju da se služe parnim kupatilom i u dane odredjene za gradjanstvo (ponedjeljkom i četvrtkom). Blagajna se zatvara radno danima u 12 $\frac{1}{2}$ sati, a nedjeljom i praznicima u 12 sati u podne.

Rimokatolička služba Božila.

Danas, u nedjelju 18. novembra držeće se:

I. U Dvoru: U pola 8 sati u jutro sv. misa za vojnike i česku i njemačku propovijed. U 9 sati svečana i zahvalna služba Božila za sretno spasenje Njegovog Veličanstva iz životne opasnosti.

II. U župnoj crkvi: U 8 sati u jutro sv. misa.

U 10 sati prije podne srpsko-hrvatska propovijed i pjevana sv. misa.

U 4 sata po podne večernja.

U poslene dane prva sv. misa počima u pol 7, a druga u pol 8 u jutro.

Evangelicko bogosluženje.

U evangeličkoj crkvi, Vuka Karadžića ul. 9, održaće se danas u nedjelju 18. novembra bogosluženje, i to u 9 sati prije podne na magjarskom a u 10 sati na njemačkom jeziku.

Tajanstvena otmica.

Cuveni roman A. Grina, pod ovim naslovom otkrće kroz koji dan izlazi u našem listu. Roman se odlikuje vanrednim i zanimljivim zapletima, a ujedno je i od znatne književne vrijednosti.

Uvjereni smo, da će ga naši čitaoci u slast čitati, jedva čekajući idući broj „Beogradskih Novina“, koji će im donjeti nastavak romana. Čitaocima, koji bi ma iz kojih razloga propustili prve nastavke, stavićemo našnadvano na raspoloženje dotične brojeve.

Istoriski kalendar.

Na današnji dan, 18. novembra 1664. godine tragično je poginuo hrvatski ban Nikola Zrinjski, brat Petra Zrinjskog. Na luku u koršanskom lugu, blizu Varaždina, raskomadao ga je vepar. — 18. novembra 1789. godine rodio se u Cornellesu francuski slikar Louis Jacques Mandé Daguerre, koji ima velikog učešća u pronađenju fotografije. Kao poreski činovnik odao se slikarstvu, pa je kao takav težio da pronađe način, kojim se ljudi i predmeti mogli slikaati tačno prema prirodi, a bez obzira na vještinstvo slikareve ruke. Dok su još ranije neki njemački, engleski i francuski pronađeni (naročito Njepce u Chalonsu) bili izmisli prve osnove fotografisanja prvo silhueta, a poslije i plastičkih predmeta, učinio je Daguerre svojim pronaškom („daguerrotipijom“) veliki korak u naprijed. Iskoristujući „cameru obscuru“, koju je bio pronašao Njepce, on je upotrebljavao ploču namazanu smjesom jednog srebra, veoma osjetljivu pod uticajem svjetlosti. Kad je živinom parom Daguerre je ove slike činio jasnijim. Daguerre je dugovremena držao svoj pronašak u tajnosti, pa ga je 1839. godine objavio, dobivši za nj doživotnu godišnju penziju od 6000

franaka. No dok se „daguerrotipijom“ od svakog snimka dobijao samo jedan primjerak — ploča, na kojoj je snimak izvršen, — to je Talbot iste godine, kada je Daguerre svoj pronašak objavio, pronašao i umnožavanje snimaka, time što je Izmislio „kopirajuću hartiju“ preporučen sa hornim srebrom, na koju je sa negativne ploče prenosio sliku. S toga se Daguerre i Talbot s pravom poimaju kao glavni pronašaci fotografije. Od toga vremena, fotografija se tehniku naglo razvijala i razgranala (foliotografija, fotocinkografija, heliochromija (fotografija u boji) itd.), pa je dostigla današnje svoje stanje, u toku kojeg se javljaju sve nova i nova usavršavanja. Pominjemo samo veliko savršenstvo, koje je dostigla industrija filmova za kinematografiju, kao i uspješne pokušaje, koji se već duže vremena vrše sa telegrafskim prenošenjem fotografiskih snimaka. — 18. novembra 1832. godine rodio se u Helsingforsu u Finskoj poznati polarni ispitivač Adolf Erik baron Nordenskiöld. Od njegovih mnogobrojnih polarnih putovanja najznamenitiji jeste njegov obilazak sjeverne Europe i Azije sjevernim ledenim morem (pošao iz Gotenburga u Švedskoj 4. jula 1878. godine, stigao rečenim putem 2. septembra 1879. godine (prezimio je u blizini behrijskog moreuza) u Jokohamu u Japanu. Tom je prilikom prvi pronašao tzv. sjeveroistočni prolaz sjevernim ledenim morem. Poslije toga preduzeo je još mnoga putovanja (u Grönland itd.). Umro je 1901. godine. — 18. novembra 1836. godine rođen je u Veroni slavni psihijatar Cesare Lombroso. Prilikom godišnjice njegove smrti (20. X. 1909. godine) progovorili smo na ovom mjestu nekoliko riječi o njegovom životu i radu. — 18. novembra 1857. god. rođen je u Christianii norveški dramatičar Gunnar Heiberg. — 18. novembra 1887. umro je u Leipzigu fizičar Gustav Theodor Fechner. Rodjen 1801. godine u Grossarchenu, postao je 1834. godine profesor u Leipzigu, gde je i umro, radio je naročilo na oblastima galvanizma i psihopatike (Fechnerovo pravilo: „Osjećaj je proporcionalan logaritmu draži“).

II. simfonijski koncerat.

Sutrašnji simfonijski koncert neće biti samo umjetnički nego i društveni dogadjaj prvoga reda. Broj loža je povećan. Rezervirana sjedala moraju se podići najkasnije do 12 sati u podne.

Dobrovoljni prilog.

Društvo Crvenoga Krsta u c. i k. VGG/S. primilo je sa najvećom zahvalnošću prilog od 100 kruna, koji je gdje Jelena M. Vitorović poslala društву preko c. i k. sreske komande sa Raške.

Hramovna slava.

Beogradsku Sabornu crkvu proslavlje svoj hramovni praznik svestog Arhistratiga Mihaila na dan 8./21. ovog mjeseca.

franaka. No dok se „daguerrotipijom“ od svakog snimka dobijao samo jedan primjerak — ploča, na kojoj je snimak izvršen, — to je Talbot iste godine, kada je Daguerre svoj pronašak objavio, pronašao i umnožavanje snimaka, time što je Izmislio „kopirajuću hartiju“ preporučen sa hornim srebrom, na koju je sa negativne ploče prenosio sliku. S toga se Daguerre i Talbot s pravom poimaju kao glavni pronašaci fotografije. Od toga vremena, fotografija se tehniku naglo razvijala i razgranala (foliotografija, fotocinkografija, heliochromija (fotografija u boji) itd.), pa je dostigla današnje svoje stanje, u toku kojeg se javljaju sve nova i nova usavršavanja. Pominjemo samo veliko savršenstvo, koje je dostigla industrija filmova za kinematografiju, kao i uspješne pokušaje, koji se već duže vremena vrše sa telegrafskim prenošenjem fotografiskih snimaka. — 18. novembra 1832. godine rodio se u Helsingforsu u Finskoj poznati polarni ispitivač Adolf Erik baron Nordenskiöld. Od njegovih mnogobrojnih polarnih putovanja najznamenitiji jeste njegov obilazak sjeverne Europe i Azije sjevernim ledenim morem (pošao iz Gotenburga u Švedskoj 4. jula 1878. godine, stigao rečenim putem 2. septembra 1879. godine (prezimio je u blizini behrijskog moreuza) u Jokohamu u Japanu. Tom je prilikom prvi pronašao tzv. sjeveroistočni prolaz sjevernim ledenim morem. Poslije toga preduzeo je još mnoga putovanja (u Grönland itd.). Umro je 1901. godine. — 18. novembra 1836. godine rođen je u Veroni slavni psihijatar Cesare Lombroso. Prilikom godišnjice njegove smrti (20. X. 1909. godine) progovorili smo na ovom mjestu nekoliko riječi o njegovom životu i radu. — 18. novembra 1857. god. rođen je u Christianii norveški dramatičar Gunnar Heiberg. — 18. novembra 1887. umro je u Leipzigu fizičar Gustav Theodor Fechner. Rodjen 1801. godine u Grossarchenu, postao je 1834. godine profesor u Leipzigu, gde je i umro, radio je naročilo na oblastima galvanizma i psihopatike (Fechnerovo pravilo: „Osjećaj je proporcionalan logaritmu draži“).

franaka. No dok se „daguerrotipijom“ od svakog snimka dobijao samo jedan primjerak — ploča, na kojoj je snimak izvršen, — to je Talbot iste godine, kada je Daguerre svoj pronašak objavio, pronašao i umnožavanje snimaka, time što je Izmislio „kopirajuću hartiju“ preporučen sa hornim srebrom, na koju je sa negativne ploče prenosio sliku. S toga se Daguerre i Talbot s pravom poimaju kao glavni pronašaci fotografije. Od toga vremena, fotografija se tehniku naglo razvijala i razgranala (foliotografija, fotocinkografija, heliochromija (fotografija u boji) itd.), pa je dostigla današnje svoje stanje, u toku kojeg se javljaju sve nova i nova usavršavanja. Pominjemo samo veliko savršenstvo, koje je dostigla industrija filmova za kinematografiju, kao i uspješne pokušaje, koji se već duže vremena vrše sa telegrafskim prenošenjem fotografiskih snimaka. — 18. novembra 1832. godine rodio se u Helsingforsu u Finskoj poznati polarni ispitivač Adolf Erik baron Nordenskiöld. Od njegovih mnogobrojnih polarnih putovanja najznamenitiji jeste njegov obilazak sjeverne Europe i Azije sjevernim ledenim morem (pošao iz Gotenburga u Švedskoj 4. jula 1878. godine, stigao rečenim putem 2. septembra 1879. godine (prezimio je u blizini behrijskog moreuza) u Jokohamu u Japanu. Tom je prilikom prvi pronašao tzv. sjeveroistočni prolaz sjevernim ledenim morem. Poslije toga preduzeo je još mnoga putovanja (u Grönland itd.). Umro je 1901. godine. — 18. novembra 1836. godine rođen je u Veroni slavni psihijatar Cesare Lombroso. Prilikom godišnjice njegove smrti (20. X. 1909. godine) progovorili smo na ovom mjestu nekoliko riječi o njegovom životu i radu. — 18. novembra 1857. god. rođen je u Christianii norveški dramatičar Gunnar Heiberg. — 18. novembra 1887. umro je u Leipzigu fizičar Gustav Theodor Fechner. Rodjen 1801. godine u Grossarchenu, postao je 1834. godine profesor u Leipzigu, gde je i umro, radio je naročilo na oblastima galvanizma i psihopatike (Fechnerovo pravilo: „Osjećaj je proporcionalan logaritmu draži“).

franaka. No dok se „daguerrotipijom“ od svakog snimka dobijao samo jedan primjerak — ploča, na kojoj je snimak izvršen, — to je Talbot iste godine, kada je Daguerre svoj pronašak objavio, pronašao i umnožavanje snimaka, time što je Izmislio „kopirajuću hartiju“ preporučen sa hornim srebrom, na koju je sa negativne ploče prenosio sliku. S toga se Daguerre i Talbot s pravom poimaju kao glavni pronašaci fotografije. Od toga vremena, fotografija se tehniku naglo razvijala i razgranala (foliotografija, fotocinkografija, heliochromija (fotografija u boji) itd.), pa je dostigla današnje svoje stanje, u toku kojeg se javljaju sve nova i nova usavršavanja. Pominjemo samo veliko savršenstvo, koje je dostigla industrija filmova za kinematografiju, kao i uspješne pokušaje, koji se već duže vremena vrše sa telegrafskim prenošenjem fotografiskih snimaka. — 18. novembra 1832. godine rodio se u Helsingforsu u Finskoj poznati polarni ispitivač Adolf Erik baron Nordenskiöld. Od njegovih mnogobrojnih polarnih putovanja najznamenitiji jeste njegov obilazak sjeverne Europe i Azije sjevernim ledenim morem (pošao iz Gotenburga u Švedskoj 4. jula 1878. godine, stigao rečenim putem 2. septembra 1879. godine (prezimio je u blizini behrijskog moreuza) u Jokohamu u Japanu. Tom je prilikom prvi pronašao tzv. sjeveroistočni prolaz sjevernim ledenim morem. Poslije toga preduzeo je još mnoga putovanja (u Grönland itd.). Umro je 1901. godine. — 18. novembra 1836. godine rođen je u Veroni slavni psihijatar Cesare Lombroso. Prilikom godišnjice njegove smrti (20. X. 1909. godine) progovorili smo na ovom mjestu nekoliko riječi o njegovom životu i radu. — 18. novembra 1857. god. rođen je u Christianii norveški dramatičar Gunnar Heiberg. — 18. novembra 1887. umro je u Leipzigu fizičar Gustav Theodor Fechner. Rodjen 1801. godine u Grossarchenu, postao je 1834. godine profesor u Leipzigu, gde je i umro, radio je naročilo na oblastima galvanizma i psihopatike (Fechnerovo pravilo: „Osjećaj je proporcionalan logaritmu draži“).

franaka. No dok se „daguerrotipijom“ od svakog snimka dobijao samo jedan primjerak — ploča, na kojoj je snimak izvršen, — to je Talbot iste godine, kada je Daguerre svoj pronašak objavio, pronašao i umnožavanje snimaka, time što je Izmislio „kopirajuću hartiju“ preporučen sa hornim srebrom, na koju je sa negativne ploče prenosio sliku. S toga se Daguerre i Talbot s pravom poimaju kao glavni pronašaci fotografije. Od toga vremena, fotografija se tehniku naglo razvijala i razgranala (foliotografija, fotocinkografija, heliochromija (fotografija u boji) itd.), pa je dostigla današnje svoje stanje, u toku kojeg se javljaju sve nova i nova usavršavanja. Pominjemo samo veliko savršenstvo, koje je dostigla industrija filmova za kinematografiju, kao i uspješne pokušaje, koji se već duže vremena vrše sa telegrafskim prenošenjem fotografiskih snimaka. — 18. novembra 1832. godine rodio se u Helsingforsu u Finskoj poznati polarni ispitivač Adolf Erik baron Nordenskiöld. Od njegovih mnogobrojnih polarnih putovanja najznamenitiji jeste njegov obilazak sjeverne Europe i Azije sjevernim ledenim morem (pošao iz Gotenburga u Švedskoj 4. jula 1878. godine, stigao rečenim putem 2. septembra 1879. godine (prezimio je u blizini behrijskog moreuza) u Jokohamu u Japanu. Tom je prilikom prvi pronašao tzv. sjeveroistočni prolaz sjevernim ledenim morem. Poslije toga preduzeo je još mnoga putovanja (u Grönland itd.). Umro je 1901. godine. — 18. novembra 1836. godine rođen je u Veroni slavni psihijatar Cesare Lombroso. Prilikom godišnjice njegove smrti (20. X. 1909. godine) progovorili smo na ovom mjestu nekoliko riječi o njegovom životu i radu. — 18. novembra 1857. god. rođen je u Christianii norveški dramatičar Gunnar Heiberg. — 18. novembra 1887. umro je u Leipzigu fizičar Gustav Theodor Fechner. Rodjen 1801. godine u Grossarchenu, postao je 1834. godine profesor u Leipzigu, gde je i umro, radio je naročilo na oblastima galvanizma i psihopatike (Fechnerovo pravilo: „Osjećaj je proporcionalan logaritmu draži“).

franaka. No dok se „daguerrotipijom“ od svakog snimka dobijao samo jedan primjerak — ploča, na kojoj je snimak izvršen, — to je Talbot iste godine, kada je Daguerre svoj pronašak objavio, pronašao i umnožavanje snimaka, time što je Izmislio „kopirajuću hartiju“ preporučen sa hornim srebrom, na koju je sa negativne ploče prenosio sliku. S toga se Daguerre i Talbot s pravom poimaju kao glavni pronašaci fotografije. Od toga vremena, fotografija se tehniku naglo razvijala i razgranala (foliotografija, fotocinkografija, heliochromija (fotografija u boji) itd.), pa je dostigla današnje svoje stanje, u toku kojeg se javljaju sve nova i nova usavršavanja. Pominjemo samo veliko savršenstvo, koje je dostigla industrija filmova za kinematografiju, kao i uspješne pokušaje, koji se već duže vremena vrše sa telegrafskim prenošenjem fotografiskih snimaka. — 18. novembra 1832. godine rodio se u Helsingforsu u Finskoj poznati polarni ispitivač Adolf Erik baron Nordenskiöld. Od njegovih mnogobrojnih polarnih putovanja najznamenitiji jeste njegov obilazak sjeverne Europe i Azije sjevernim ledenim morem (pošao iz Gotenburga u Švedskoj 4. jula 1878. godine, stigao rečenim putem 2. septembra 1879. godine (prezimio je u blizini behrijskog moreuza) u Jokohamu u Japanu. Tom je prilikom prvi pronašao tzv. sjeveroistočni prolaz sjevernim ledenim morem. Poslije toga preduzeo je još mnoga putovanja (u Grönland itd.). Umro je 1901. godine. — 18. novembra 1836. godine rođen je u Veroni slavni psihijatar Cesare Lombroso. Prilikom godišnjice njegove smrti (20. X. 1909. godine) progovorili smo na ovom mjestu nekoliko riječi o njegovom životu i radu. — 18. novembra 1857. god. rođen je u Christianii norveški dramatičar Gunnar Heiberg. — 18. novembra 1887. umro je u Leipzigu fizičar Gustav Theodor Fechner. Rodjen 1801. godine u Grossarchenu, postao je 1834. godine profesor u Leipzigu, gde je i umro, radio je naročilo na oblastima galvanizma i psihopatike (Fechnerovo pravilo: „Osjećaj je proporcionalan logaritmu draži“).

franaka. No dok se „daguerrotipijom“ od svakog snimka dobijao samo jedan primjerak — ploča, na kojoj je snimak izvršen, — to je Talbot iste godine, kada je Daguerre svoj pronašak objavio, pronašao i umnožavanje snimaka, time što je Izmislio „kopirajuću hartiju“ preporučen sa hornim srebrom, na koju je sa negativne ploče prenosio sliku. S toga se Daguerre i Talbot s pravom poimaju kao glavni pronašaci fotografije. Od toga vremena, fotografija se tehniku naglo razvijala i razgranala (foliotografija, fotocinkografija, heliochromija (fotografija u boji) itd.), pa je dostigla današnje svoje stanje, u toku kojeg se javljaju sve nova i nova usavršavanja. Pominjemo samo veliko savršenstvo, koje je dostigla industrija filmova za kinematografiju, kao i uspješne pokušaje, koji se već duže vremena vrše sa telegrafskim prenošenjem fotografiskih snimaka. — 18. novembra 1832. godine rodio se u Helsingforsu u Finskoj poznati polarni ispitivač Adolf Erik baron Nordenskiöld. Od njegovih mnogobrojnih polarnih putovanja najznamenitiji jeste njegov obilazak sjeverne Europe i Azije sjevernim ledenim morem (pošao iz Gotenburga u Švedskoj 4. jula 1878. godine, stigao rečenim putem 2. septembra 1879. godine (prezimio je u blizini behrijskog moreuza) u Jokohamu u Japanu. Tom je prilikom prvi pronašao tzv. sjeveroistočni prol

